

REGLUGERÐ

um umferðarmerki og notkun þeirra.

61

24. marz

I. Umferðarmerki.

1. gr.

Umferðarmerki skiptast í þessa flokka:

- A. *Aðvörunarmerki*, sem ætlað er að vekja athygli vegfarenda á því, að vegur sé hættulegur eða á einhverri sérstakri hættu á vegi.
- B. *Bannmerki* og
- C. *Boðmerki*, sem ætlað er að banna umferð eða mæla fyrir um umferð.
- D. *Leiðbeiningamerki*, sem ætlað er að gefa vegfarendum upplýsingar um ýmis atriði, sem telja má þýðingarmikil fyrir umferðina.
- E. *Leiðamerki*, *vegvisar* og *staðarmerki*.

A. *Aðvörunarmerki*.

2. gr.

Aðvörunarmerki skal vera jafnhliða þríhyrningur með rauðum jaðri og gulum miðfleti. Eitt af hornum þríhyrningsins skal snúa upp, nema á merki A 3, þar skal eitt hornið snúa niður. Á gula fletinum skal vera svartlituð tákmynd þeirrar hættu, sem framundan er, eins og sýnt er á forskj. A.

3. gr.

Aðvörunarmerki eru þessi:

- A 1. *Hættuleg beygja*. Merki þetta ber að nota fyrir framan beygju, sem er hættuleg vegna legu vegarins eða þar sem útsýn er slæm.
- A 2. *Hættulegar beygjur*. Merki þetta ber að nota fyrir framan vegarkafla, þar sem tvær eða fleiri hættulegar beygjur eru, hver nálægt annarri. Má þá á aukamerki tilgreina lengd hins hættulega vegarkafla.
- A 3. *Vegamót*. Merki þetta má setja við vegamót, þar sem umferð er mikil, en útsýn slæm eða aðrar ástæður mæla með notkun þess. Merki þetta má ekki nota, þar sem leiðamerki, biðskyldumerki eða stöðvunarmerki eru við vegamót. Eigi skal nota merkið í þéttbýli, nema sérstakar ástæður mæli með því.
- A 4. *Biðskyldumerki*. Merki þetta skal sett við veg, ef umferð frá honum ber að víkja skv. ákvæðum 3. mgr. 48. gr. umferðarlaganna.
- A 5. *Hringakstur*. Merki þetta má nota þar sem ekið er inn á torg með hringakstri og sérstakar ástæður valda því, að aðvörunar er þörf.
- A 6. *Börn*. Merki þetta ber að nota þar sem nauðsynlegt þykir, að ökumenn sýni sérstaka aðgæzlu í grennd við skóla, leikvelli eða aðra slíka staði, þar sem vænta má ferða barna.
Merkið skal einnig nota, þar sem ekið er inn á leikgötu, sbr. 2. mgr. 42. gr. umferðarlaganna.
- A 7. *Gangbraut*. Merki þetta má einkum nota utan þéttbýlis, ef aðstæður eru þannig, að æskilegt þygi að veita ökumönnum aðvörun um, að gangbraut sé framundan.
- A 8. *Vegur þrengist*. Merki þetta sýnir, að vegur þrengist verulega, t. d. við brú eða ræsi.

- 61 A. 9. *Vegavinna*. Merki þetta má nota til aðvörunar vegfarendum og verndar vegavinnuönnu.
24. marz A. 10. *Önnur hættu*. Merki þetta skal nota þar sem ástæða þykir til að vara við hættu, annarri en að framan hefur verið getið. Skýra má hættuna nánar á aukamerki.

B. Bannmerki.

4. gr.

Bannmerki skal vera hringlaga með rauðum jaðri og gulum miðfleti, að undanskildum merkjunum B 2 og B 12. Á hinum gula fleti skal merkið skýrt nánar með tákmynd eða svörtu lettri, eins og sýnt er á fskj. B.

5. gr.

Bannmerki eru sem hér segir:

- B 1. *Allur akstur bannaður*.
- B 2. *Innakstur bannaður. Einstefnuakstursvegur*.
- B 3. *Hægri (vinstri) beygja bönnuð*. Örin sýnir þá átt, sem bannið á við. Bann gegn beygju til hægri nær einnig til þess að snúa við ökutæki.
- B 4. *Bann við framúrasktri*. Letra skal á aukamerki vegalengd þá, sem bannið nær til.
- B 5. *Akstur vörubifreiða bannaður*.
- B 6. *Hjólreiðar bannaðar*.
- B 7. *Takmörkuð breidd ökutækja*.
- B 8. *Takmörkuð hæð ökutækja*.
- B 9. *Takmörkuð heildarþyngd ökutækja*.
- B 10. *Takmarkaður öxulþungi ökutækja*.
- B 11. *Takmarkaður hámarkshraði*.
- B 12. *Sérstakri takmörkun hámarkshraða lokið*. Merki þetta má letta á bakhlíð B 11.
- B 13. *Stöðvunarskylda við vegamót*. Merki þetta skal sett við vegamót, þar sem hliðarvegur liggur inn á aðalbraut og boðin hefur verið skilyrðislaus stöðvunarskylda samkv. ákvæðum 4. mgr. 48. gr. umferðarlaganna. Skytt er að nema staðar, áður en ekið er inn á vegamót, þar sem merki þetta er.
- B 14. *Bannað að stöðva eða leggja ökutæki*. Merki þetta þýðir, að bannað er að leggja eða stöðva ökutæki, nema vegna umferðar annarra ökutækja eða fyrirmæla lögreglumanns.
- B 15. *Bannað að leggja ökutæki*.
- B 16. *Tímatakmarkað stöðuleyfi*. Hámarkstími stöðuleyfis skal skráður á miðflöt merkisins.
- B 17. *Annað bann*. Nánari skýring á efni bannsins skal skráð á miðflöt merkisins.

C. Boðmerki.

6. gr.

Boðmerki skal vera hringlaga með bláum fleti og hvítu tákni, eins og sýnt er á fskj. C.

7. gr.

Boðmerki eru þessi:

- C 1. *Akstursstefnumerki*. Merkið er notað þar sem ákveðin akstursstefna er boðin og bendir ör, hvert aka skuli. Á hringaksturstorgi má setja merkið

á miðflöt torgsins gegnt þeim vegum, sem að því liggja. Merkið skal því **61** aðeins nota við einstefnuakstursveg, að heina eigi umferð eingöngu í þá átt, 24. marz sem örin vísar. Annars skal nota einstefnumerki D 12, bannmerki B 2, eða bæði merkin, ef þurfa þykir.

C 2. *Akbrautarkerki*. Nota skal þann hluta akbrautar, sem örin vísar til.

D. *Leiðbeiningamerki*.

8. gr.

Leiðbeiningamerki skal vera rétthyrndur ferhyrningur og þannig sett, að tvær hliðar séu láréttar. Þó skulu merkin D 3 „Aðalbraut“ og D 4 „Aðalbraut endar“ sett þannig, að eitt hornið snúi niður. Hengja má merkin yfir akbraut, ef hagkvæmt þykir. Gerð leiðbeiningamerkja og litur skal vera, eins og sýnt er á fskj. D.

9. gr.

Leiðbeiningamerki eru þessi:

- D 1. *Bifreiðastæði*. Merkið sýnir, hvar heimilt er að leggja bifreiðum.
- D 2. *Gangbraut*. Merki þetta má setja upp við gangbraut yfir akbraut, ef gangbrautin er ekki merkt á annan hátt.
- D 3. *Aðalbraut*. Merkið gefur til kynna, að vegur sé aðalbraut.
- D 4. *Aðalbraut endar*. Merkið sýnir, að aðalbraut sé á enda. Með aukamerki má gefa til kynna vegalengd að enda aðalbrautar.
- D 5. *Umferð á móti*. Merkið er notað til leiðbeiningar um, að vænta megi umferðar á móti á vegarkafli, sem framundan er.
- D 6—7. *Akbrautaskipti*. Merkið er notað, ef annarri akbraut á vegi með miðeyju er lokað, þannig að merkið D 6 er notað, þar sem umferð er beint inn á hægri akbraut, og merkið D 7, þegar umferð er aftur beint inn á vinstri akbraut.
- D 8—10. *Akreinamerki*. Merkin má nota til leiðbeiningar um, að aka skuli eftir ákveðinni akrein. Merkin skulu hanga yfir akbraut.
- D 11. *Útskot*. Merkið er sett við mjóa vegi, þar sem sérstök aðstaða er til að mætast eða aka framúr.
- D 12. *Einstefnumerki*. Merkið gefur til kynna, að einstefnuakstur sé um veg.

E. *Leiðamerki, vegvísar og staðarkerki*.

10. gr.

Leiðamerki eru sett við vegamót fjölfarinna vega, þar sem vegamálastjóri telur vegvísa (sbr. 11. gr.) ekki veita nægilega leiðbeiningu. Leiðamerki er rétt-hyrnt spjald með lauslegri mynd af afstöðu vega, sem framundan eru, og áletruðu staðar- eða vegarheiti. Grunnur skal vera gulur með svartri áletrun eða blár með hvítri áletrun. Leiðamerki skal setja í 50—150 m fjarlægð frá vegamótum.

11. gr.

Vegvísar eru settir á vegamót utan kaupstaða og kauptúna, þar sem vegamálastjóri telur þeirra þörf. Skal letrað eitt staðar- eða vegarheiti á hvern vegvísi og fjarlægð frá vegamótum í heilum km. Sá, sem setja vill vegvísi á vegamótum opinbers vegar og einkavegar, skal fá til þess heimild vegamálastjóra.

12. gr.

Vegvísir skal vera rétthyrnt spjald, sniðið í odd í þann enda, sem snýr frá festingu. Skal mála staðarheiti og kílómetratölu svörtum lit á gulum grunni eða

61 hvítum lit á bláum grunni við opinbera vegi, en með svörtu lettri á hvítum
24. marz grunni við einkavegi og heimreiðar á bæi. Brún spjalds skal máluð svört, nema
grunnur sé blár. Vegvísar skulu festir efst á stöng við vegamót.

13. gr.

Staðarmerki er sett við veg á mörkum staðar. Skal á það skrá heiti staðar-
ins, kaupstaðar, kaupþíns o. s. frv. Staðarmerki er rétthyrnt spjald með svartri
áletrun á gulum grunni eða hvíttri áletrun á bláum grunni.

F. Stærð og gerð merkja.

14. gr.

Gerð og litur umferðarmerkja skulu vera svo sem sýnt er á fskj. A—D.
Merkin A 1, A 2, A 4, A 8, B 13, D 3 og D 4 skulu glituð eða lýst þannig, að þau
sjáist vel í myrkri. Sama gildir um önnur merki eftir því, sem nauðsynlegt þykir.
Vegamálastjóri metur, hvort endurskinshæfni merkis sé fullnægjandi. Gerð bók-
stafa og tölustafa á umferðarmerkjum skal vera eins og sýnt er á fskj. E.

15. gr.

Stærð umferðarmerkja skal vera sem hér segir:

1. Aðvörunarmerki A 1 — A 10:
  - a. Venjuleg gerð: Lengd hliðarlínu 70 cm.
Breidd jaðars 7 cm.
  - b. Stærri gerð: Lengd hliðarlínu 90 cm.
Breidd jaðars 9 cm.
  - c. Minni gerð: Lengd hliðarlínu 60 cm.
Breidd jaðars 6 cm.
2. Bannmerki B 1—B 12 og B 14—B 17:
  - a. Venjuleg gerð: Þvermál 60 cm.
Breidd jaðars 8 cm.
  - b. Stærri gerð: Þvermál 70 cm.
Breidd jaðars 9 cm.
  - c. Minni gerð: Þvermál 50 cm.
Breidd jaðars 7 cm.

Merki B 13 (Stöðvunarskylda við vegamót) skal vera að þvermáli 70 cm
með 7 cm jaðri, en stærri gerð 90 cm með 9 cm jaðri og minni gerð 60 cm
með 6 cm. jaðri.

3. Boðmerki C 1 og C 2:
  - a. Venjuleg gerð: Þvermál 60 cm.
  - b. Minni gerð: 50 cm.
4. Leiðbeiningamerki: D 1 — D 10:
  - a. Venjuleg gerð: 60 × 60 cm.
  - b. Minni gerð: 40 × 40 cm.

Merkið D 11 (útskot) skal þó vera 35 × 35 cm og
merkið D 12 (einstefnuakstur) 30 × 80 cm.
5. Vegamálastjóri ákveður stærð leiðamerkja, vegvísa og staðarmerkja og stafa-
gerð á þeim.

Stærð umferðarmerkja skal haga eftir því, hvert markmið þeirra er, stað-
háttum og hraða umferðar.

16. gr.

61

Merki skulu sett, þar sem þau sjást greinilega vinstra megin við veg, miðað við akstur Stefnu. 24. marz

Aðvörunarmerki, bannmerki og leiðbeiningamerki má setja báðum megin vegar, ef þörf þykir. Ef tvær aðgreindar akbrautir eru á vegi, má setja merki eða aukamerki á umferðareyju. Hengja má bannmerki yfir akbraut, ef hagkvæmt þykir. Nægilegt er, að bannmerki B 12, leiðbeiningamerki D 11, leiðamerki og vegvísar séu hægra megin vegar.

Aðvörunarmerki ber jafnan að setja 25—250 m frá hættustaðnum og er heimilt að nota fleiri en eitt merki, ef hinn hættulegi vegarkafli er langur.

Í þéttbýli skal merkið A 4 aldrei vera lengra frá mótum aðalbrautar en 25 m og utan þéttbýlis 50 m. Bannmerki ber að setja sem næst þeim stað, sem merkið á við. Merkið B 3 má þó setja í nokkurri fjarlægð frá vegamótum. Leiðbeiningamerki ber að setja hæfilega langt frá þeim stað, er leiðbeining vísar til.

17. gr.

Merki skal festa á jarðfasta stöng í hæfilegri fjarlægð frá vegarbrún. Hæð mæld frá vegi að merki skal að jafnaði vera nálægt 150 cm, en allt að 220 cm í þéttbýli eða annars staðar, þar sem aðstæður eru þannig, að merki geti valdið hættu fyrir fótgangandi vegfarendur.

18. gr.

Ef talin er þörf að skýra nánar hættu, sem merki samkvæmt fskj. A á að vara við, má setja tákmynd eða lettra stuttorða aðvörun á aukamerki fyrir neðan aðalmerki. Sama gildir um upplýsingar um bann það, sem merki samkvæmt fskj. B sýnir, og leiðbeiningar samkvæmt merkjum á fskj. D.

II. Um merkingu á yfirborði vega o. fl.

19. gr.

Þar sem vegur er malbikaður eða steypdur, má marka hann með hvítum línur til leiðbeiningar umferðinni. Línur skv. 27. gr. skulu þó vera gular.

A. Merking langsum eftir akbraut.

20. gr.

Varúðarlínur skipta akbrautum langsum. Þær eru ýmist óbrotin lína eða óbrotin lína samhliða brotinni línu. Varúðarlínur gefa til kynna, að hættulegt sé að skipta um akrein og er óheimilt að aka yfir þær, nema brýna nauðsyn beri til. Þar sem brotin lína er samhliða óbrotinni línu, má þó aka yfir þær þeim megin frá, sem brotna línan er, ef nauðsynlegt er, enda sé gætt fyllstu varúðar.

Varúðarlínur skal einkum nota á hæðum og í beygjum, þar sem útsýn er verulega hindruð.

Enn fremur má nota varúðarlínur sem hér segir:

- Til leiðbeiningar fyrir framan umferðareyjar eða önnur þess háttar umferðarmannvirki.
- Sem miðlínur á vegi þar sem akreinar eru fjórar eða fleiri.
- Á stöðum þar sem akbraut mjókkar þannig að akreinum fækki.
- Til þess að sýna, hvernig ökutæki skulu staðsett við vegamót, áður en ekið er inn á þau.

Varúðarlínur skulu vera 10—15 cm breiðar.

61

24. marz

21. gr.

Markalínur eru óbrotnar eða brotnar línur meðfram brúnum akbrautar. Óbrotnar línur skulu vera mjóar, en brotnar línur breiðar.

Óbrotnar markalínur takmarka þann hluta akbrautar, sem ætlaður er ökutækjum á ferð.

Óheimilt er að aka yfir þær, nema ætlun sé að stöðva eða leggja ökutækinu.

Brotnar markalínur takmarka akbraut á miklum umferðarvegum gagnvart hliðarvegi eða útskotum.

22. gr.

Akreinalínur eru mjóar, brotnar línur langsum eftir akbraut. Ef akreinalína skiptir akbraut í tvær akreinar, skal að jafnaði ekið vinstra megin við línuna. Aka má yfir hana, ef heimilt er samkvæmt umferðarlögum, enda sé þá gætt ákvæða um varúð.

B. Merking þversum á akbraut.

23. gr.

Stöðvunarlínur eru 30—60 cm breiðar, óbrotnar línur þvert á akbraut. Þær sýna, hvar stöðva ber ökutæki samkvæmt umferðarmerki.

24. gr.

Gangbrautir yfir akbraut eru merktar með tveimur mjóum, óbrotnum línum eða málmbóluröðum þvert yfir akbrautina.

Þar sem sérstök ástæða er til að gangbraut sé greinileg, má merkja hana með hvítum og dökkum röndum á víxl, langsum á vegi.

C. Aðrar merkingar á vegum.

25. gr.

Hvítar örvar á akbraut benda á þá akrein, sem nota skal, ef ætlunin er að aka í þá átt, sem örin vísar.

Letra má á akbraut leiðbeiningar til þess að vekja athygli á umferðarmerkjum.

26. gr.

Bifreiðastæði eru merkt með mjóum línum. Þegar ökutæki er lagt á merkt stæði, skal það allt vera innan línanna.

27. gr.

Gul, óbrotin lína á gangstéttarbrún táknar bann við því, að vélknúnu ökutæki sé lagt á þeim stað. Merkingu þessa má nota til þess að vekja athygli á umferðarmerkjum, sem banna bifreiðastöður.

Gul, brotin lína á gagnstéttarbrún táknar bann gegn því, að vélknúnu ökutæki, öðru en almenningsvagni, sé lagt þar eða stöðvað.

28. gr.

Ef glitmerki eru notuð til þess að marka vegarbrún, skulu þau sýna rauðgult endurskin á vinstri og hvítt á hægri vegarbrún, miðað við akurstefnu.

29. gr.

Brúarenda, sima- og rafmagnsstaura og aðra slíka hluti við veg, sem valdið geta vegfarendum hættu, skal merkja með svörtum og gulum skástrikum.

30. gr.

Þegar stefna vegar breytist snögglega eða vegur endar, og aðstæður bera það ekki greinilega með sér, skal, ef þurfa þykir, setja merki með svörtum og gulum reitum við vegarbrún.

61

24. marz

31. gr.

Merkingar samkvæmt 19.—27. gr. eru sýndar á fskj. F.

Þar sem vegur er ekki með fullkominni lýsingu, skulu varúðarlínur glitaðar eða glitmerki notuð. Sama gildir um aðrar merkingar skv. þessum kafla eftir því, sem nauðsynlegt þykir.

III. Umferðarljós.

32. gr.

Ljósmerki til stjórnar umferð skulu vera rauð, gul og græn. Ef fleiri en eitt ljósmerki er notað á sama stað, skulu ljósker vera í lóðréttri röð með rauðu ljósi efst, en grænu neðst.

Rautt ljós merkir, að ökumenn skulu nema staðar við stöðvunarlínu, en gangandi vegfarendur við brún gangstéttar eða umferðareyju.

Grænt ljós merkir, að aka megi yfir stöðvunarlínu og gangandi vegfarendur megi ganga yfir akbraut. Jafnframt ber þeim, sem koma frá hlið, að nema staðar. Heimilt er að beygja til vinstri eða hægri, ef það er ekki bannað með umferðarmerki. Grænt ljós leysir ökumann ekki undan skyldu samkvæmt umferðarlögum til að sýna ýtrustu varúð, þegar beygt er.

Gult ljós á eftir grænu ljósi og á undan rauðu ljósi merkir, að numið skuli staðar. Ef ökutæki er komið á eða yfir stöðvunarlínu, þannig, að hætta eða röskun umferðar stafi af stöðvun þess, skal því ekið áfram. Þar sem ekki er stöðvunarlína, skal miða við ljósmerkið. Ef gangandi vegfarandi er kominn út á akbraut, skal hann halda áfram yfir á gangstétt eða umferðareyju.

Gult ljós á eftir eða samtímis rauðu ljósi merkir, að grænt ljós sé að koma. Óheimilt er að halda áfram, fyrr en græna ljósið er komið.

33. gr.

Á vegamótum þar sem mikill hluti umferðar beygir til vinstri eða hægri, má setja örvar í hin venjulegu umferðarljósker.

Rauð ör táknar, að umferð í þá átt, sem örin vísar, skuli nema staðar, en græn ör, að umferð megi halda áfram. Gildir það einnig, þótt rautt eða gult ljós sé í ljóskeri því, sem örin er í.

34. gr.

Þar sem umferð gangandi vegfarenda yfir akbraut er mikil, má setja orðin „Gangið“ eða „Bíðið“ í umferðarljósker. Í stað orða má nota táknmyndir.

„Gangið“ merkir, að gangandi vegfarendur mega ganga yfir akbraut. „Bíðið“ merkir, að ekki megi ganga út á akbraut. Ef vegfarandi er kominn út á akbraut, þegar ljósaskipti verða, skal hann halda áfram yfir á gangstétt eða umferðareyju.

35. gr.

Þegar brýna nauðsyn ber til, er heimilt að aka yfir vegamót gegn rauðu eða gulu ljósi á ökutækjum þeim, sem um getur í 1. mgr. 40. gr. umferðarlaganna, enda gefi ökumaður lögboðin merki og sýni ýtrustu varúð. Öðrum ökumönnum, sem staddir eru á vegamótunum, er þá skylt að aka til hliðar og nema staðar, en gangandi vegfarendum að víkja af akbraut.

61

24. marz

36. gr.
Gult ljós, sem slokknar og kviknar á víxl yfir vegamótum eða við þau, merkir, að öikumenn skuli sýna þar sérstaka aðgæzlu.

IV. Ýmis ákvæði.

37. gr.

Hver sá, sem lætur vinna við veg eða raska honum, ber ábyrgð á, að staðurinn sé þannig varinn og merktur viðvörðunarkerkjum, að ekki stafi hætta af verkinu. Ekki má byrja á slíku verki, fyrr en leyfi hefur verið fengið til þess hjá lögreglustjóra í kaupstað, en utan kaupstaða vegamálastjóra eða umboðsmanni hans.

38. gr.

Óheimilt er að setja auglýsingar á umferðarmerki né nokkuð annað merkja-gjöfenni óviðkomandi.

Lögreglustjóri getur bannað og látið taka niður auglýsingaspjöld, ljósauglýsingar, glitaugu og annað, sem líkist umferðarmerkjum eða valdið getur hættu, truflun eða óþægindum fyrir umferð.

39. gr.

Í kaupstað skal bæjarstjórn (bæjarverkfraeðingur) láta setja umferðarmerki á eða við veg samkvæmt ákvörðun lögreglustjóra, og sjá um viðhald þeirra. Utan kaupstaða ákveður vegamálastjóri, hvar umferðarmerki skulu sett, og sér um viðhald þeirra.

40. gr.

Brot á reglugerð þessari varða viðurlögum samkvæmt VII. kafla umferðarlaga, nr. 26 1958.

41. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt heimild í umferðarlögum, nr. 26 1958, öðlast gildi þegar í stað. Samtímis falla úr gildi öll eldri ákvæði, sem í bága fara við hana.

Ákvæði til bráðabirgða.

1. Lokið skal við að samræma aðalbrautarmerki, sem nú eru, ákvæðum reglugerðar þessarar, svo fljótt sem auðið er og eigi síðar en 1. október 1959.

2. Önnur umferðarmerki, sem nú eru, skulu samræmd ákvæðum reglugerðar þessarar innan þriggja ára frá birtingu hennar.

Í dómsmálaráðuneytinu, 24. marz 1959.

Friðjón Skarphéðinsson.

Gústav A. Jónasson.